

Aan: De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Plaats en datum: Ridderkerk/Veenendaal, 29 oktober 2021

Betreft: Duurzame onderwijsvrijheid

Geachte heren Remkes en Koolmees,

Van harte willen we u feliciteren met uw benoeming begin deze maand tot informateur. 'We gaan echt iets nieuws proberen', lazen wij in de media over uw werk. 'Noem het een experiment: een beknopt regeerakkoord.' Als vertegenwoordigers van het christelijk-reformatorisch onderwijs(personeel) en reformatorische ouders zijn de [VGS](#), de [VBSO](#), de [RMU](#) en de [ROV](#) ook altijd in voor iets nieuws. Tegelijkertijd willen we goede elementen uit het verleden koesteren. Daarbij denken we onder meer aan de vrijheid van onderwijs, zoals die al sinds de herziening van 1917 in onze Grondwet is verankerd.

Eigen identiteit

Via artikel 23 van de Grondwet geeft Nederland invulling aan de (inter)nationaal gewaarborgde vrijheid van ouders om voor hun kind(eren) een school te kiezen die past bij hun opvattingen. Het biedt ook ruimte aan de (christelijke) leerkracht om vanuit zijn/haar (godsdiens)te overtuiging onderwijs te geven en een kijk op de werkelijkheid over te dragen in lijn met de opvoeding door de ouders. Daarvan zijn wij een warm voorstander, aangezien dit recht doet aan de pluriformiteit in onze samenleving. Bovendien draagt het ontwikkelen van een eigen identiteit – geworteld in godsdiens)te of levensovertuiging – bij aan inhoudelijk contact met mensen die anders zijn en in het leven staan, en dus aan sociale cohesie.

Heilzaam

Al ruim honderd jaar plukken honderdduizenden leerlingen en studenten en hun ouders dagelijks de vruchten van ons unieke onderwijsbestel, waarvan het christelijk-reformatorisch onderwijs meer dan een eeuw onderdeel uitmaakt. Wij vragen u de ruimte voor dat onderwijs op godsdiens)te grondslag ook in de toekomst te blijven borgen.

Wij hopen dat *alle* leerlingen in ons land via de school met de Bijbel en de God van de Bijbel in aanraking komen. Naar onze overtuiging is het namelijk voor iedereen heilzaam om te leven zoals God dat van ons vraagt. Daarom vragen wij het nieuwe kabinet om de Bijbelse boodschap als uitgangspunt en norm te nemen voor (onderwijs)beleid. Stimuleer daartoe onderwijs dat vanuit een Bijbelse visie werk maakt van identiteits- en persoonlijkheidsvorming van leerlingen en hen zo voorbereidt op participatie in onze samenleving. Zodat ze opgroeien tot zelfstandige persoonlijkheden die het Woord van God concreet handen en voeten kunnen geven in een christelijke levenshouding en die hun talenten willen besteden tot Zijn eer en om het goede te zoeken voor alle mensen om hen heen.

Toekomstbestendig

Met de [Onderwijsraad](#) vinden wij dat de onderwijsvrijheid behouden moet blijven en dat de ruimte in het onderwijs voor een bepaalde (levens)overtuiging, religie of pedagogische opvatting,

toekomstbestendig moet zijn binnen de democratische rechtsstaat en de samenleving. Diversiteit is immers onmisbaar voor een gezonde democratie. En juist in onze samenleving met een dominante cultuur is **ruimte voor (religieuze) minderheden en hun opvattingen** essentieel.

Waarborg daarom de vrijheid die scholen nu genieten om hun morele en ethische opvattingen voluit te laten doorwerken in het onderwijs, ook als die niet stroken met mainstreamopvattingen (mits, uiteraard, niet strijdig met de rechtstaat). Bij een veelkleurige samenleving hoort immers een kleurrijk scholenpalet.

Modernisering

Verschillende politieke partijen pleiten voor een modernisering van de vrijheid van onderwijs. Daar denken wij graag over mee. We wijzen er in dat verband op dat onderwijsvernieuwingen in het verleden nogal eens leidden tot teleurstellingen: de hoge verwachtingen kwamen vaker niet dan wel uit. Denk maar aan de basisvorming, of het studiehuis. Laten we daaruit deze les trekken dat we volgende hervormingen – zoals de modernisering van artikel 23 - voorzigtiger aanpakken. Op dit punt liefst *geen* experimenten.

De vrijheid van onderwijs was bedoeld om alle ouders in de gelegenheid te stellen die school voor hun kind(eren) te kiezen, die het best past bij hun opvattingen. Dat fundament moeten we conserveren. **Als het gaat over modernisering van artikel 23 liggen hier kansen: stimuleer elke school – openbaar én bijzonder - werk te maken van zijn identiteit en van een heldere, breed gedragen pedagogische visie.** Die kleur op de wangen helpt ouders bij hun schoolkeuze, en helpt scholen te werken vanuit een consistent beleid.

De vrijheid van onderwijs moeten we verduurzamen, zodat ze toekomstbestendig is. Niet door die vrijheid te beperken door bijvoorbeeld een acceptatieplicht in te voeren of groepen het recht te ontnemen het onderwijs zó in te vullen dat dit nauw aansluit bij hun diepste overtuigingen. Wél door scholen bijvoorbeeld alle ruimte om hun burgerschapsonderwijs in te vullen zoals dat bij hen past.

Terughoudend

Bij ruimte voor het onderwijs past, tot slot, ook een onderwijspolitiek op hoofdlijnen. Met instemming citeren wij daarom uit het recente [advies](#) van de Onderwijsraad over artikel 23 (zie bijv. pag. 61) dat een evenwichtig optreden door kabinet en Kamers betekent 'dat de overheid op onderwijsterrein terughoudendheid hoort te betrachten.'

De afgelopen decennia zijn al (te) veel eisen aan scholen gesteld en verwachtingen geformuleerd, bijvoorbeeld via uitgebreide passages in coalitieakkoorden. Fijn daarom dat u het dit keer over een andere boeg gooit en – bij wijze van experiment – werkt aan een *dun* regeerakkoord. Als dit bijdraagt aan meer ruimte voor scholen en hun besturen, hopen wij van harte dat uw proef slaagt.

Wij wensen u ten slotte van harte Gods zegen en wijsheid toe bij uw werk.

Hoogachtend,

P.W. Moens	(bestuurder VGS)
A.R. Bronkhorst	(bestuurder VBSO)
J. Kloosterman	(raad van bestuur RMU)
J. Schreuders	(voorzitter ROV)